

του **Βασίλη Τουμπέλη***

Τα φώτα της δημοσιότητας έσβησαν για το **Γηροκομείο Χανίων**. Οι [καταγγελίες](#) έμειναν και πήραν τον δρόμο της "τάχιστης και αδέκαστης" δικαιοσύνης. Τα ερωτήματα, οι αμφιβολίες, οι υποψίες πολλές. Οι ελεγκτικές και αστυνομικές αρχές, έκαναν την δουλειά τους όπως αναφέρουν. Τι μένει στο τέλος της άσχημης αυτής ιστορίας;

Έμειναν οι **73 ψυχές που έφυγαν, 64 μέσα στο 2020 και οι 9 μέσα στο 2021**. Όλοι από **ανακοπή καρδιάς, σύμφωνα με την ιατρική γνωμάτευση**.

Δεν θα μείνουμε όμως στο Γηροκομείο Χανίων. Το ζήτημα είναι ευρύτερο και βαθύτερο και η κατάσταση είναι πολύ άσχημη, κάτι με το οποίο φυσικά δεν θα ασχοληθούν τα **αγαθά ΜΜΕ**. Σε όσους εργάζονται ή έχουν εργαστεί σε Γηροκομεία, αυτά που βγήκαν στην δημοσιότητα δεν φαίνονται και πολύ περίεργα. Αρκετά έχουν δει, αρκετά έχουν ακούσει ή ακόμη περισσότερα έχουν καταλάβει. Η έλλειψη αποδείξεων και ο **νόμος της σιωπής** επικρατούν, είναι πολύ σκληρή η πραγματικότητα, πέρα από τα λόγια των κάθε κατηγορίας υπευθύνων...

Στους σύγχρονους καιρούς και ρυθμούς ζωής της κοινωνίας μας, αρκετοί ηλικιωμένοι, μοναχικοί και μη, έχοντας ιδιαίτερα απαιτητικές ανάγκες φροντίδας, με χρόνιες ασθένειες και προβλήματα υγείας, χρειάζονται συνεχή παρακολούθηση και επίβλεψη από έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό, κάτι που οι οικογενειακές εστίες αδυνατούν ή και απλά δεν θέλουν να προσφέρουν.

Όπως έχει κατά καιρούς καταγγελθεί σε ΜΜΕ αλλά και στο **Σωματείο Ιδιωτικών Κλινικών και Γηροκομείων Αθήνας** με την μορφή αναφορών και πληροφοριών, η κατάσταση που επικρατεί σε πολλές περιπτώσεις σε Οίκους Ευγηρίας κάθε άλλο παρά ιδανική είναι. Κακές συνθήκες υγιεινής και καθαριότητας, μικροί χώροι, φαγητό χαμηλής ποιότητας, ανεπάρκειες βοηθητικού, νοσηλευτικού και ιατρικού προσωπικού. Έχουν αναφερθεί ακόμη και περιπτώσεις λεκτικής ή σωματικής βίας...

Σύμφωνα με την ερευνητική επιστημονική Σελίδα [Plos One](#), και την έρευνα υπό την καθγήτρια Ψυχιατρικής Dr. Claudia Coper, οι ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό καθώς και σε εξοπλισμό και υλικά, δημιουργούν σοβαρά ζητήματα στον τρόπο λειτουργίας των Γηροκομείων. Ταυτόχρονα επισημαίνονται και προβλήματα συμπεριφοράς απέναντι στους ηλικιωμένους.

Έχουν κατά καιρούς γίνει πολλές παρεμβάσεις από το προαναφερόμενο σωματείο και ελεγκτικές αρχές. Πολλές αναφορές [κατέληξαν σε κάποια πρόστιμα, ή απλά σε έγγραφες επιπλήξεις](#). Φυσικά και επικρατεί ο νόμος της σιωπής, με εργαζόμενους φοβισμένους. Στην μεν επαρχία, τυχόν απόλυση σημαίνει **ανεργία και φτώχεια**, στην δε Αθήνα, θα δουλέψουν τα τηλέφωνα των ίδιων των ιδιοκτητών των Γηροκομείων, κάτι που σημαίνει ακόμη και **αλλαγή κλάδου εργασίας**.

Στην **εποχή της πανδημίας** φαίνεται ότι **η κατάσταση στα Γηροκομεία έχει επιδεινωθεί** και δεν μπορεί να κρυφτεί και πολύ. Δημοσιοποιήθηκαν πάνω από **10 περιπτώσεις Γηροκομείων** που καταγγέλθηκαν ως **εστίες μόλυνσης από την covid-19** λόγω ανεπάρκειας μέτρων, με τραγικά αποτελέσματα για τους ηλικιωμένους. Βασικές ευθύνες βαρύνουν την κυβέρνηση.

Σήμερα για τις Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων -ΜΦΗ, ισχύει η **Υπουργική απόφαση του 2007** για τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας ΜΦΗ από ιδιώτες, κερδοσκοπικού χαρακτήρα και ΜΦΗ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Σε πολλές όμως περιπτώσεις, ιδιαίτερα όσο αφορά την σύνθεση προσωπικού, οι προϋποθέσεις μένουν μόνο στα χαρτιά και στα συρτάρια. Σύμφωνα με τα **δημοσιοποιημένα στοιχεία, ένα στα πέντε Γηροκομεία, λειτουργεί χωρίς Άδεια λειτουργίας** ενώ υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι η αναλογία αυτή είναι **πολύ μεγαλύτερη**. Οι όποιες εξαγγελίες και προειδοποιήσεις για κλείσιμο των παράνομων δομών, όπως αυτές του Πατούλη τον Σεπτέμβριο του 2020, σίγουρα έπεσαν στο κενό. Τα "παραθυράκια" στον νόμο επιτρέπουν την παράτυπη λειτουργία, ενώ οι ανάγκες για περίθαλψη ηλικιωμένων και οι ανταγωνιστικές τιμές των τροφείων, γίνονται πολύ ελκυστικές.

Σύμφωνα με τα δημοσιοποιημένα στοιχεία, οι νόμιμες ΜΦΗ φτάνουν τις **270**, εκ των οποίων **83** έχουν σχέση με την Εκκλησία, σαν μη κερδοσκοπικές ΜΦΗ, με συνολικά **3000** περίπου εργαζόμενους και με **14.000** περίπου τροφίμους.

Όπως στην κοινωνία, έτσι και στα Γηροκομεία, οι ταξικές διαβαθμίσεις και συμπεριφορές είναι έντονες. Έτσι έχουμε ΜΦΗ υψηλών προδιαγραφών και συνθηκών και με υψηλές τιμές τροφείων, έχουμε και τις αντίστοιχες προσφορές, ενώ υπάρχει και το σκοτεινό τοπίο των παράνομων ΜΦΗ, για μικρά πορτοφόλια. Αυτή είναι μια πραγματικότητα αυτής της ιδιόμορφης αγοράς. Όμως ούτε στις εκκλησιαστικές και φιλανθρωπικές δομές η κατάσταση είναι ιδανική, θα μπορούσε να γραφτεί μια ολόκληρη ανάλυση για το πιο ουσιαστικό μέρος της λειτουργίας τους...

Αυτή η σχηματισμένη σήμερα αγορά των ΜΦΗ, ουσιαστικά δημιουργήθηκε μετά το 1981, με τις καινούργιες τότε συνθήκες ζωής και με την συνεχόμενη ανάπτυξή της, όπως φυσικά και των κερδών της, κάτω από τις αυξημένες ανάγκες φροντίδας των ηλικιωμένων, με την αύξηση της γήρανσης του πληθυσμού, αλλά και της χαλάρωσης των οικογενειακών δεσμών στην ελληνική κοινωνία. Αυτή η αγορά δεν έχει μονοπωλιοποιηθεί ακόμη, μιας και θεωρητικά είναι σχετικά μικρή. Μάλιστα μετά το 2009, **πλήγηκε από την οικονομική κρίση και έπεσε η κερδοφορία της.**

Τα τελευταία χρόνια έχουν κάνει την εμφάνισή τους πολλές εταιρίες φροντίδας ηλικιωμένων με την κατ' οίκον φροντίδα και νοσηλεία, με αυτοκινούμενους νοσηλευτές και γιατρούς και με σχετικό εξοπλισμό, και φυσικά με τα αντίστοιχα τιμολόγια, κάτι περίπου ανάλογο με τις δυσεύρετες και υποβαθμισμένες αντίστοιχες δημόσιες υπηρεσίες κατ' οίκον νοσηλείας.

Στην Ελλάδα η περίθαλψη της τρίτης ηλικίας, ποτέ δεν ήταν υπόθεση της οργανωμένης πολιτείας. Από τις αρχές του προηγούμενου αιώνα οι άκληροι και οι μοναχικοί ηλικιωμένοι, ήταν υπόθεση του

φιλανθρωπικού έργου της Εκκλησίας και των διάφορων φιλανθρωπικών ενώσεων. Ούτε στη δεκαετία του 80, με την σοσιαλδημοκρατική πολιτική των **"περήφανων γηρατειών"** όπου περιορίστηκε στην ίδρυση των **ΚΑΠΗ** και αργότερα, με τις δημόσιες και κουτσουρεμένες δομές κατ' οίκον νοσηλείας και μέσω των αντίστοιχων Ευρωπαϊκών προγραμμάτων, τα οποία μάλιστα τα τελευταία χρόνια έχουν συρρικνωθεί, ως προς το ύψος των κονδυλίων.

Σήμερα πλέον δεν μπορούμε να έχουμε αυταπάτες. Την κυρίαρχη νεοφιλελεύθερη πολιτική της προάσπισης της κερδοφορίας του κεφαλαίου, το μόνο πραγματικά το οποίο δεν την ενδιαφέρει είναι η τρίτη ηλικία και οι φροντίδες της. Το όποιο ενδιαφέρον είναι υποκριτικό και προπαγανδιστικό, και αυτό έχει να κάνει τόσο με την πολιτική της σημερινής κυβέρνησης όσο και των προηγούμενων.

Η υπόθεση της **περίθαλψης της τρίτης ηλικίας**, είναι επείγουσα κοινωνική αναγκαιότητα να γίνει υπόθεση αγώνα πρωτίστως της ίδιας της εργατικής τάξης, των συνδικαλιστικών οργανώσεών της, όπως και των Συνταξιοχικών ενώσεών της, μαζί με τα αιτήματα της κοινωνικής ασφάλισης. Ζοφερό διαφαίνεται σήμερα το άμεσο μέλλον των απόμαχων της εργασίας, με περικοπές συντάξεων, με την εντεινόμενη φτώχεια και ανεργία και με τους μισο-διαλυμένους οικογενειακούς δεσμούς.

Απαιτείται άμεσα, να μπου αιτήματα ζωής αλλά και αγώνα όπως:

— Αύξηση των δαπανών για την υγεία και την κοινωνική πρόνοια και την κοινωνική ασφάλιση, με πολιτικό σχεδιασμό έξω από τα κερδοσκοπικά πλαίσια.

— Στήριξη των δομών για την κατ' οίκον φροντίδα και νοσηλεία των ηλικιωμένων, από τον εθνικό προϋπολογισμό και με εξάρτηση από τα Ευρωπαϊκά προγράμματα.

— Όλα τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου και οι μεγάλες Εκκλησιαστικές η φιλανθρωπικές δομές-όπως ΕΕ-Γηροκομείο Αθηνών- να δημοσιοποιηθούν άμεσα και να περιέλθουν στους Δήμους και τις Περιφέρειες, με αυξημένη ποιοτική φροντίδα των ενοίκων και αυξημένο μόνιμο προσωπικό.

—Οι ιδιωτικές ΜΦΗ, να εθνικοποιηθούν και να μπου σ' έναν σχεδιασμό του Υπουργείου Υγείας-Πρόνοιας με ανθρώπινες και αξιοπρεπείς υποδομές και μόνιμο και εξειδικευμένο προσωπικό.

Σ' αυτά τα αιτήματα ζωής και αγώνα μπου να ελπίζουν οι απόμαχοι της εργασίας, για να μην ζήσουν στα χρόνια που τους απομένουν την επίγεια κόλαση...

Ο τίτλος του άρθρου είναι εμπνευσμένος από το εξαιρετικό όσο και επίκαιρο θεατρικό έργο του Μανώλη Κορρέ που ανέβηκε το 2014 από εξάιρετους γνωστούς ηθοποιούς: **«Οίκος Ευηγρίας, ..."Η ευτυχισμένη Δύσις"»...**

***Πρώην πρόεδρος του Σωματίου Προσωπικού Ιδιωτικών Κλινικών και Γηροκομείων Αθήνας**